

ارائه الگوی علی کیفیت محیط دانشگاه، ارزش‌های دانشجو و آداب علمی دانشجویان

فهیمة کشاورزی^۱، رحمت اله مرزوقی^۲، الهام حیدری^{۳*}

چکیده

مقدمه: هدف کلی پژوهش، ارائه الگوی علی کیفیت محیط دانشگاه، و بررسی ارزش‌های دانشجو و آداب علمی آنان در دانشگاه پزشکی شیراز بود.

روش بررسی: این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد؛ جامعه آماری پژوهش شامل دانشجویان علوم پزشکی دانشگاه شیراز بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی، ۳۳۸ نفر انتخاب شدند. ابزارهای این پژوهش شامل، پرسشنامه ارتباطات دانشگاه و دانشکده (ارنست بویر، ۱۹۹۰)؛ ارزش‌های دانشجو (دزیوانسکا، ۲۰۱۷) و پرسشنامه آداب تحصیلی دانشجویان (کلارک و اسپرینگر، ۲۰۱۰) بود. داده‌های حاصل از پرسشنامه‌ها در دو بخش توصیفی و استنباطی و با استفاده از آزمون‌های آماری توسط نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۱ و Lisrel8.54 بررسی شده‌اند. با اجرای الگوی معادلات ساختاری مشخص شد که الگوی پیشنهادی از برازش مناسبی برخوردار است و آداب علمی دانشجویان به خوبی از طریق کیفیت محیط دانشگاه پیش‌بینی و تبیین شده است (GFI = ۰/۰۵۴ و REMEA = ۰/۹۸).

نتایج: نتایج حاصل از پژوهش نشان داد کیفیت محیط دانشگاه اثر مثبت و معنادار بر آداب علمی دانشجویان ($p\text{-value} < 0.001$) دارد، همچنین کیفیت محیط دانشگاه دارای اثر مثبت و معنادار بر ارزش‌های دانشجویان ($p\text{-value} < 0.001$) بوده، و ارزش‌های دانشجو با کنترل کیفیت محیط دانشگاه، پیش‌بینی کننده مثبت و معنادار آداب علمی دانشجویان ($p\text{-value} < 0.001$) می‌باشد. همچنین ارزش‌های دانشجو، نقش واسطه‌ای در ارتباط بین کیفیت محیط دانشگاه و آداب علمی دانشجویان دارد.

نتیجه‌گیری: با توجه به نقش کیفیت محیط دانشگاه در ارتباط با ارزش‌های دانشجو و آداب علمی آنان، توصیه می‌شود تدابیر لازم جهت توسعه و تعالی کیفیت محیط دانشگاه اتخاذ گردد و محیط دانشگاه و ملزومات آن زمینه‌ساز درونی ساختن ارزش‌ها در دانشجویان با هدف فرهیختگی آنان به سمت کمال مطلوب باشند، زیرا ارزش‌ها تعیین کننده مسیر مطلوب زندگی دانشجویی به ویژه در سال‌های آخر تحصیلی می‌باشند و دانشجو بر اساس مجموعه ارزش‌های درونی شده در وی، انگیزه لازم را به دست آورده و در جهت اهداف عالی و متعالی آینده خویش، تلاش و کوشش می‌نماید.

واژه‌های کلیدی: کیفیت محیط دانشگاه، ارزش‌ها، آداب علمی، دانشجو، دانشگاه.

۱- استادیار، گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

۲- استاد، گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

۳- استادیار، گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

* (نویسنده مسئول)؛ تلفن: ۰۷۱۳۶۱۳۴۶۰۹؛ پست الکترونیکی: eheidari@shirazu.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۳/۱۷

تاریخ بازبینی: ۱۳۹۸/۰۸/۲۵

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۵/۲۳

مقدمه

در مواجهه با محیط آشفته، دانشگاه‌ها با اتخاذ استراتژی‌های سازنده درصدد تبدیل چالش‌های موجود به فرصت می‌باشند. بنابراین انتظار می‌رود که با آموزش‌های علمی اثربخش، کسب مهارت‌های لازم به فراگیران و مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌ها، غنی‌سازی دانش، و توسعه تکنولوژی به صورت مداوم کیفیت محیط دانشگاه را ارتقا دهند، و موجب رشد و توسعه دانشجو و دانشگاه و همچنین جامعه گردند (۱). بنابراین، توجه به تحولات موجود در محیط آموزش عالی، و همچنین تغییر ماهیت و نقش دانشگاه‌ها ضرورتی اجتناب‌ناپذیر می‌باشد (۲) و به دنبال تغییر در آموزش عالی، تغییراتی در سطح جامعه و همچنین نوع ارتباط دانشگاه‌ها با جامعه به وجود آمده است و نقش دانشگاه‌ها را در رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی قابل مشاهده ساخته است (۳). در واقع محیط آموزش عالی شامل مجموعه‌ای از عناصری از جمله فضای عمومی، ساختار دانشگاه، نوع رفتارهای مبتنی بر پاداش، تشویق و تنبیه، سبک مدیریتی، محتوا و روش تدریس و غیره می‌باشد. به عبارت دیگر، کیفیت محیط آموزش عالی یکی از عوامل بسیار مهم در تحقق برنامه‌داری اثربخش می‌باشد (۴)، و دانشجویان عناصر مهمی برای سنجش و ارزشیابی کیفیت محیط دانشگاه محسوب می‌شوند (۵). آنچه تعیین‌کننده ساختار و کیفیت تجارب آموزشی است، دیدگاه دانشجویان در ارتباط با محتوای برنامه‌های درسی و میزان تسلط آنان در رشته‌های تحصیلی است، که می‌تواند آن را به عنوان مؤلفه‌های سازنده کیفیت محیط دانشگاه در نظر گرفت، و منبعی مهم برای ارزیابی برنامه‌های درسی باشد (۶). همچنین کسب تجربه دانشجویان در محیط آموزش عالی به عنوان یکی از ابعاد موجود در محیط آموزش عالی در نظر گرفته می‌شود. بر اساس تحقیقات صورت گرفته، جو دانشگاه به شدت بر روی عملکرد تحصیلی دانشجویان، رضایت و موفقیت تحصیلی آنان تأثیر می‌گذارد (۷). در پژوهشی کاراگینوپولو و کریستودولیز (۸) به این نتیجه دست یافتند که، رویکرد دانشجویان به یادگیری و کیفیت یادگیری آنها تحت تأثیر محیط آموزش عالی است، مولفه‌هایی همچون آموزش،

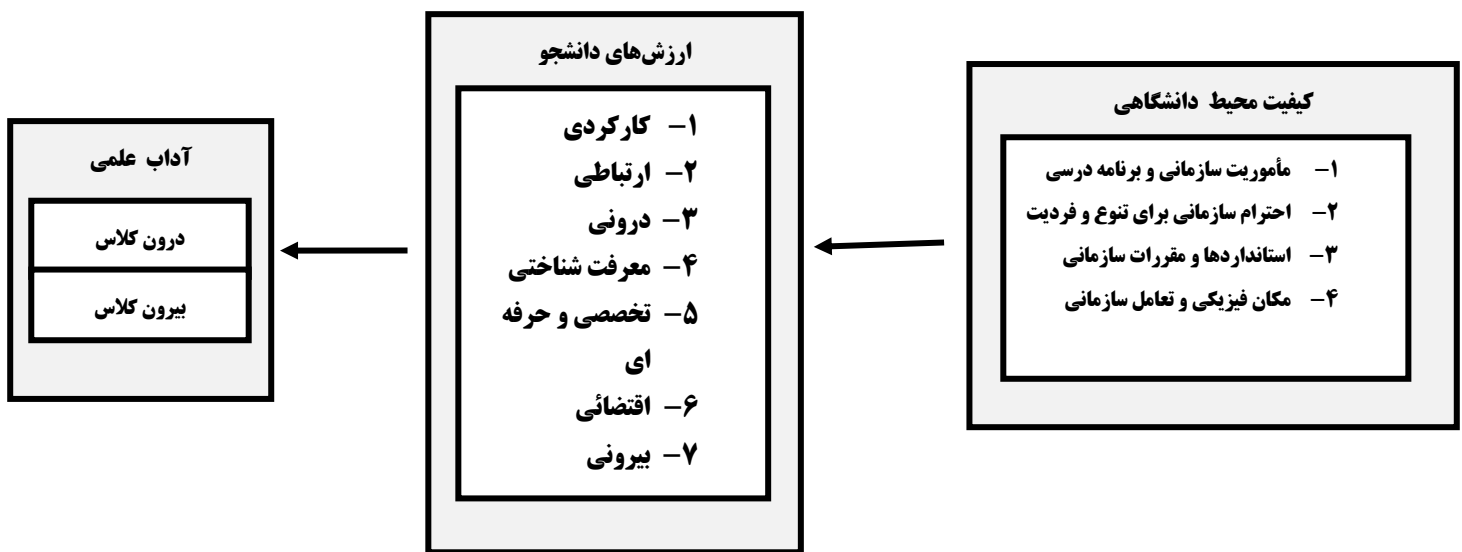
روش تدریس، نوع ارزیابی، ساختار دوره، برنامه‌های درسی و اثربخشی معلم همگی نشان‌دهنده کیفیت محیط دانشگاه هستند. در این میان، پیشرفت‌های مربوط به توسعه اقتصادی، علمی و فناوری تا حدود زیادی محیط دانشگاه را متأثر ساخته است و زندگی فرد را در ابعاد مختلف دستخوش تغییر قرار داده است. خصوصاً اثرات پیشرفت‌های علمی و تکنولوژیکی در زندگی و محیط ما بیشتر از گذشته دیده می‌شود (۹). به دنبال چنین تحولاتی محیط آموزش عالی نیز دستخوش تغییراتی شده است، در این راستا ماهیت و نقش دانشگاه‌ها (۲) به گونه‌ای بارز، متحول شده است، و به دنبال تغییر در آموزش عالی، تغییراتی در سطح جامعه و همچنین نوع ارتباط دانشگاه‌ها با جامعه، ارزش‌های دانشجویان در محیط آموزش عالی نیز به وجود آمده است (۳). در واقع تغییر آموزشی جوامع تأثیر زیادی بر روی شخصیت، ارزش‌ها، نگرش‌ها و رفتارهای افراد خصوصاً دانشجویان گذاشته است (۱۰). نقش ارزش‌ها به عنوان معیار-های ایده‌آلی است که زندگی فرد را هدایت می‌کند و در دوران دانشجویی اهمیت زیادی دارد. دوره‌ای که فرد مهارت‌ها و الزامات لازم برای انجام مسئولیت‌های خاص در خود دوباره سازماندهی می‌کند (۱۱). کریک وود و دیر و گری (۱۲) معتقدند که ارزش‌ها واقعیت‌های کنونی پیش روی دانشجویان آینده‌ای که با آن روبرو می‌شود، را به همراه دانش‌هایی که فرد در معرض آن قرار می‌گیرند، را شکل می‌دهد. دیتریچ و همکاران (۱۳) نیز معتقدند ارزش‌های دانشجویان تأثیر بسیاری بر روی انگیزه و تلاش وی می‌گذارد و معمولاً این سه مؤلفه به عنوان نتایج مهمی برای سنجش میزان موفقیت آنان مدنظر قرار می‌گیرد. همچنین ارزش‌های دانشجویی نگرش‌های عاطفی وی را به سوی موضوعات خاصی در محیط آموزشی سوق می‌دهد، در حالی که تلاش دانشجویان مجموعه رفتارهای پرزحمت و سخت‌کوشی‌هایی هستند، که در محیط دانشگاهی به نمایش گذاشته می‌شود. مضافاً، باید گفت که آینده هر رشته‌ای متأثر از رفتار و عملکرد دانشجویان آن است. به عنوان نمونه آینده حرفه پرستاری متأثر از عملکرد دانشجویان آن است. در این

رابطه بسیاری از محققان ادعان دارند که ضعف آداب تحصیلی و یا نافرهیختگی دانشجویان و انجام رفتارهای غیرارزشی و غیر-اخلاقی آنان در دوران دانشجویی مطمئناً آنان را به متخصصانی فاقد اخلاق حرفه‌ای تبدیل می‌کند (۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴).

به همین دلیل لازم است که جامعه به صورت مستمر و مداوم سیستم‌های ارزشی خود را بازسازی نماید، و با هدایت سیستم‌های آموزشی به شکل انعطاف‌پذیر و توأم با خلاقیت، به طور کامل به این محدودیت‌ها پاسخ دهد (۱۹). به علاوه، ارزش‌های مختلفی بین دانشجویان وجود دارد، برخی مثبت و برخی منفی هستند، در حالیکه از منظر دانشجویان کلیه رفتارها ارزشمند هستند و در قالب رفتار و عملکردشان، آن را متجلی می‌سازند. برخی دانشجویان رفتارهایی خارج از آداب تحصیلی یا به عبارتی نافرهیخته در کلاس درس دارند، به عنوان نمونه "رفتارهای بی‌ادبانه و اخلاص‌گرایانه که غالباً منجر به استرس، اختلال روحی و روانی می‌گردد" (۲۰)، و یا رفتارهایی چون صحبت کردن سرکلاس، استفاده از گوشی تلفن، خوابیدن، غر زدن، و غیره برایشان لذت بخش می‌باشند. در حالیکه در متون علمی به این گونه رفتارها، رفتارهای خارج از آداب علمی و نافرهیخته می‌گویند. در نقطه مقابل، آداب‌دانی دانشجویان وجود دارد که شامل صداقت علمی، نزاکت و ادب، نظم، امنیت و آرامش در کلاس درس و سازگاری با سایر دانشجویان است (۲۱). از نظر بجرکلاند و ره‌لینگ (۲۲)، در واقع آداب‌دانی مجموعه رفتارهایی است که ارتباط بین استاد و دانشجو را با ثبات و فرایند یادگیری در کلاس درس را مداوم و پویا می‌سازد، بر این اساس، استاد شوق به یاد دادن دارد، و دانشجویان علاقمند به یادگیری هستند، و در چنین فرایندی تحقق اهداف در محیط آموزشی صورت می‌پذیرد. به هر حال،

مجموعه رفتارهای دانشجو در محیط دانشگاه بر اساس مجموعه ارزش‌هایی است که در وی شکل گرفته است. بنابراین، پر واضح است که کیفیت محیط دانشگاه می‌تواند از طریق قوانین و مقررات، مأموریت و برنامه درسی، محیط فیزیکی و تعاملات درون آن و احترام به قومیت‌ها و ادیان مختلف زمینه مساعدی را برای شکل‌گیری مجموعه ارزش‌های دانشجو در ابعاد مختلف فراهم سازد. با توجه به مطالب ذکر شده، مجموعه رفتارهای دانشجو با عنوان آداب علمی نقش بسیار مهمی در موفقیت یا عدم موفقیت دانشجویان دارد و شکل‌دهنده زندگی و شاکله شخصیتی آنان می‌باشد، این مهم متأثر از ارزش‌های دانشجو در بستر و محیط آموزش عالی می‌تواند باشد. توجه به چنین موضوع مهمی زمینه اتخاذ تدابیر سنجیده در جهت شکل‌گیری مجموعه رفتارهای اثربخش و شایسته در فرد را فراهم می‌سازد. بنابراین، با آگاهی نسبت به ارزش‌های دانشجو و نحو شکل‌گیری آن در بستر محیط دانشگاه، می‌توان زمینه رشد مهارت و بالندگی آنان را در عرصه‌های مختلف فراهم ساخت. لازم به ذکر است بر اساس مطالعات صورت گرفته و آنچه در بخش مبانی نظری و پژوهشی نیز بیان گردید، تاکنون پژوهشی در ارتباط همزمان سه متغیر کیفیت محیط دانشگاه، ارزش‌های دانشجو و آداب علمی آنان و همچنین بررسی نقش واسطه‌گری ارزش‌های دانشجو در ارتباط بین کیفیت محیط دانشگاه و آداب علمی صورت نگرفته است. لذا ضروری است که این موضوع آگاهانه مورد توجه قرار گیرد، تا با شناخت و آگاهی از چنین فرایندها و رخدادهای مهمی، توجه بیشتری به محیط دانشگاه و مجموعه رفتارهای دانشجو صورت گیرد. مقوله‌ای که می‌تواند بستر و مسیر تحقق اهداف نظام‌های آموزشی و دانشگاهی را به خوبی فراهم آورد. لذا؛ بنابر اهمیت موضوع، پژوهش حاضر به بررسی الگوی علی کیفیت محیط دانشگاه و ارزش‌های دانشجویان با آداب علمی آنان می‌پردازد. مدل مفهومی پژوهش براساس پیشینه و تحلیل‌های مورد نظر در نمودار شماره (۱) نشان داده شده است.

نمودار شماره ۱: مدل مفهومی کیفیت محیط دانشگاه، ارزش‌های دانشجو و آداب تحصیلی دانشجویان

روش کار

هدف پژوهش بررسی رابطه کیفیت محیط دانشگاه، ارزش‌های دانشجو و آداب علمی دانشجویان علوم پزشکی دانشگاه شیراز بود. بر این اساس پژوهش حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ روش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان رشته پزشکی دانشگاه شیراز (۳۰۰۰ نفر) در سال ۱۳۹۷ که مشغول به تحصیل بوده‌اند. روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی بود که بر اساس قانون تعیین حجم نمونه در مطالعات مدل معادلات ساختاری تعداد ۳۶۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب و با استفاده از روش حذف پرسشنامه‌های ناقص در آنالیز ۳۳۸ پرسشنامه انتخاب و مورد تحلیل قرار گرفت. لازم به ذکر است کلیه ملاحظات اخلاقی در پژوهش مورد توجه قرار گرفت و دانشجویان به صورت داوطلبانه در تکمیل پرسشنامه‌ها شرکت نمودند. برای بررسی کیفیت محیط دانشگاه از پرسشنامه ارتباطات دانشگاه و دانشکده ارنست بویر (۱۹۹۰) استفاده شد. این پرسشنامه در چهار حیطه مأموریت سازمانی و برنامه درسی (۷ گویه)، احترام سازمانی برای تنوع و فردیت (۷ گویه)،

استانداردها و مقررات سازمانی (۶ گویه)، مکان فیزیکی و تعامل سازمانی (۶ گویه) می‌باشد. پرسشنامه مذکور ۲۶ گویه دارد که از مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت ساخته شده و نمره‌گذاری هر سوال از پنج به یک (کاملاً موافقم ۵ و کاملاً مخالفم ۱) انجام می‌شود. در پژوهش کارسون بیرد، نتایج تحلیل عامل تاییدی، چهار عامل مأموریت سازمانی و برنامه درسی، احترام سازمانی برای تنوع و فردیت، استانداردها و مقررات سازمانی، مکان فیزیکی و تعامل سازمانی را نشان داده است. در پژوهش مک دونالد ضریب آلفای ۰/۹۲ برای کل پرسشنامه گزارش شده است و معتقدند که این پرسشنامه از روایی سازه بالایی برخوردار است. نتایج بررسی روایی پرسشنامه توسط آنان نشان داد که همبستگی مؤلفه‌های پرسشنامه با یکدیگر و با نمره کل رابطه مثبت و معنی‌داری داشته است. در پژوهش حاضر روایی صوری و محتوایی پرسشنامه توسط ۵ نفر از اعضای هیات علمی متخصص صورت گرفت و این در حالی است که حداقل متخصصین مورد نیاز جهت تعیین روایی محتوایی ۳ نفر می‌باشد (۲۳). به علاوه، روایی سازه با استفاده از تحلیل گویه

انجام شد و ضریب روایی به دست آمده بین ۰/۳۵ تا ۰/۷۸ در سطح معناداری ۰/۰۰۱ بود. لازم به ذکر است در این پژوهش گویه‌های کمتر از ۳۰ صدم حذف گردید (۲۴). برای محاسبه پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از روش آلفای کرونباخ انجام پذیرفت که نتایج بدین شرح حاصل گردید: کل پرسشنامه محیط دانشگاه (۰/۸۴)، مأموریت سازمانی و برنامه درسی (۰/۸۰)، احترام سازمانی برای تنوع و فردیت (۰/۷۸)، استانداردها و مقررات سازمانی (۰/۸۷)، مکان فیزیکی و تعامل سازمانی (۰/۷۶) صورت گرفت.

همچنین، برای بررسی ارزش‌های دانشجویی از ابزاری با بهره‌گیری از نظر دزیوانسکا استفاده شد. این ابزار شامل ابعاد ارزش‌های کارکردی، ارتباطی، درونی، معرفت‌شناختی،

اقتضایی، بیرونی و روانشناختی بود. روایی و پایایی این ابزار مورد بررسی قرار گرفت. در پژوهش حاضر روایی صوری و محتوایی پرسشنامه‌ها توسط ۵ نفر از اعضای هیات علمی متخصص صورت گرفت و این در حالی است که حداقل افراد مورد نیاز جهت تعیین روایی محتوایی ۳ نفر می‌باشد (۲۳). روایی سازه نیز با استفاده از تحلیل گویه انجام شد و ضریب روایی به دست آمده حاصل بین ۰/۱۹ تا ۰/۷۳ بود که با حذف دو سوال مربوط به بعد اول که از ضریب کمتر از ۰/۳۰ برخوردار بودند، این ضریب بین ۰/۴۲ تا ۰/۷۳ با سطح معناداری ۰/۰۰۱ به دست آمد. لازم به ذکر است در این پژوهش گویه‌های کمتر از ۳۰ صدم حذف گردید (۲۴). همچنین پایایی آن بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمد که نتایج به دست آمده بیانگر سطح مطلوب روایی و پایایی ابزار مورد نظر است. به منظور بررسی آداب علمی دانشجویان از تلفیق دو پرسشنامه‌ای که کلارک و اسپرینگر (۱۶) ساخته بودند، استفاده شد. این پرسشنامه شامل ابعاد آداب علمی درون کلاس و آداب علمی خارج از کلاس می‌باشد.

در پژوهش حاضر روایی صوری و محتوایی پرسشنامه توسط ۵ نفر از اعضای هیات علمی متخصص صورت گرفت و این در حالی است که حداقل افراد مورد نیاز جهت تعیین روایی محتوایی ۳ نفر می‌باشد (۲۳). در این ابزار نیز تحلیل گویه جهت تعیین روایی سازه انجام شد و ضریب روایی کل ابزار بین ۰/۳۲ تا ۰/۶۷ با سطح معناداری ۰/۰۰۱ برای کلیه گویه‌ها به دست آمد. لازم به ذکر است در این پژوهش گویه‌های کمتر از ۳۰ صدم حذف گردید (۲۴). همچنین ضریب پایایی آن نیز بر حسب ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۸ بود که حاکی از پایایی مطلوب پرسشنامه است. لازم به ذکر است که به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزارهای spss نسخه ۲۱ و Lisrel 8.8 و همچنین، روش‌های آماری توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و آمار استنباطی شامل ضریب همبستگی پیرسون و مدل معادلات ساختاری استفاده گردید.

نتایج

این پژوهش با مشارکت ۳۳۸ نفر از دانشجویان رشته پزشکی دانشگاه شیراز شکل گرفت. تعداد ۱۸۵ نفر دانشجویان دختر و ۱۵۳ نفر دانشجویان پسر و همگی در رشته علوم پزشکی مشغول به تحصیل بودند و میانگین سنی آنها ۲۱ بود. در این پژوهش از شیوه مدل معادلات ساختاری استفاده شد، اما قبل از آرایه‌ی مدل و برازش آن، میانگین، انحراف استاندارد و همبستگی بین متغیرها محاسبه گردید. جدول شماره (۱) میانگین و انحراف استاندارد هر یک از متغیرهای کیفیت محیط دانشگاه، ارزش‌های دانشجویی و آداب علمی آنان و جدول شماره (۲) ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. نتایج نشان می‌دهد که میانگین هر سه متغیر و ابعاد آن بیش از میانگین نظری (۳) است (جدول شماره ۱).

جدول شماره ۱: میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیر	ارزش‌های دانشجویی	آداب تحصیلی	کیفیت محیط دانشگاه
-------	-------------------	-------------	--------------------

آمار توصیفی	کارکردی	ارتباطی	درونی	معرف شناختی	تخصصی و حرفه ای	اقتضایی	بیرونی	عاطفی	درون کلاس	بیرون کلاس	مأموریت سازمانی و برنامه درسی	احترام سازمانی بر حسب تنوع فردیت	مقررات سازمانی	استانداردها و مقررات سازمانی	مکان فیزیکی و تعامل سازمانی
میانگین	۳/۹۵	۴/۰۳	۳/۹۱	۴/۰۳	۴/۱۳	۴/۱۸	۴/۱۷	۳/۶۱	۳/۴۴	۳/۸۰	۳/۳۹	۳/۴۷	۳/۳۹	۳/۳۹	۳/۵۱
انحراف استاندارد	۰/۶۸	۰/۶۴	۰/۷۳	۰/۶۶	۰/۸۰	۰/۷۵	۰/۷۰	۰/۷۶	۰/۶۴	۰/۷۱	۰/۷۸	۰/۷۱	۰/۷۸	۰/۸۵	۰/۸۹

بر این اساس، بین ابعاد کیفیت محیط دانشگاه همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد ($p < 0.01$). همچنین بین ابعاد ارزش‌های دانشجو همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد ($p < 0.01$). و بین ابعاد آداب علمی نیز همبستگی مثبت و معنادار دارد. بین ابعاد ارزش‌های دانشجو با آداب علمی نیز همبستگی مثبت و معنادار دارد ($p < 0.01$).

جدول شماره ۲: ماتریس ضرایب همبستگی ابعاد پژوهش

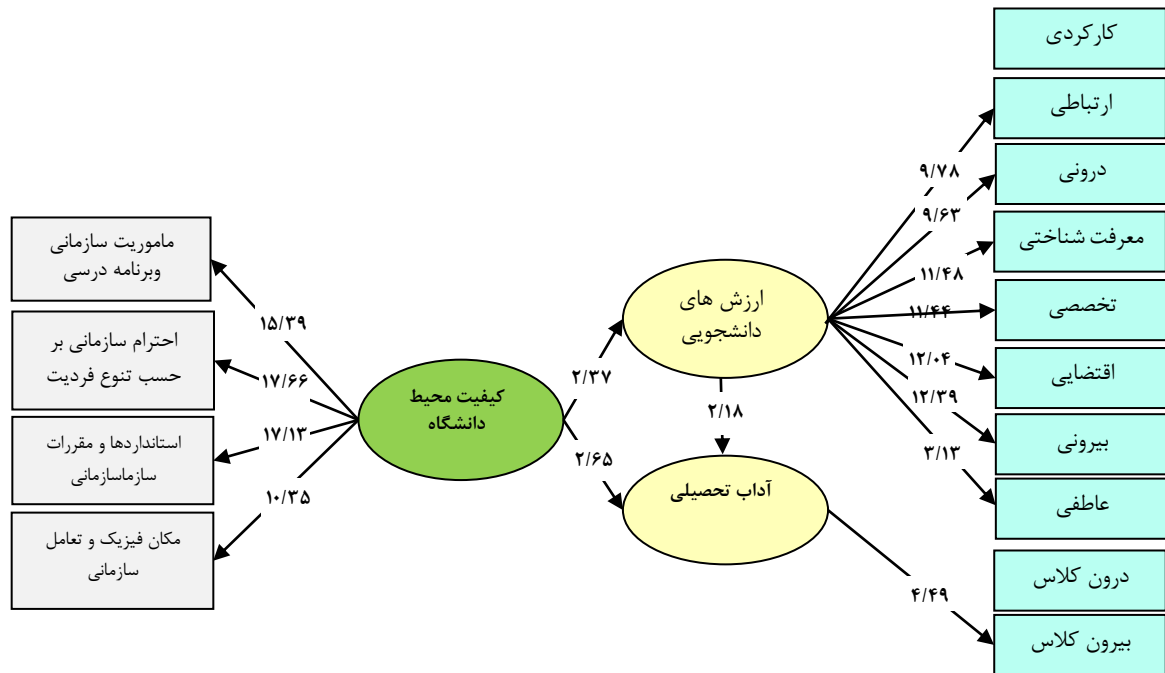
	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱																	
۲																۰/۸۳**	۱
۳																۰/۶۴**	۰/۸۴**
۴																۰/۶۳**	۰/۸۶**
۵																۰/۷۲**	۰/۷۲**
۶																۰/۱۵**	۰/۱۵**
۷																۰/۰۵	۰/۰۵
۸																۰/۱۳*	۰/۱۷**
۹																۰/۰۹	۰/۱۴**
۱۰																۰/۱۰	۰/۱۰
۱۱																۰/۰۱	۰/۱۳*
۱۲																۰/۰۴	۰/۰۸
۱۳																۰/۰۲	۰/۰۸
۱۴																۰/۱۰	۰/۱۰
۱۵																۰/۰۷	۰/۱۴**
۱۶																۰/۰۷	۰/۱۳*
۱۷																۰/۰۶	۰/۱۵**

نکته: ۱= محیط دانشگاه، ۲= مأموریت سازمانی و برنامه درسی، ۳= احترام سازمانی برای تنوع و فردیت، ۴= استانداردها و مقررات سازمانی، ۵= مکان فیزیکی و تعامل سازمانی، ۶= ارزش‌های دانشجو، ۷= ارزش‌های عاطفی، ۸= ارزش‌های کارکردی، ۹= ارزش‌های ارتباطی، ۱۰= ارزش‌های درونی، ۱۱= ارزش‌های معرفت شناختی، ۱۲= ارزش‌های staff، ۱۳= ارزش‌های اقتضایی، ۱۴= ارزش‌های بیرونی، ۱۵= آداب علمی، ۱۶= آداب علمی درون کلاس درس، ۱۷= آداب علمی برون کلاس درس.

$P < 0.01$ **, $P < 0.05$ *

از مدل ساختاری متغیرهای پژوهش بر اساس مقادیر t-value در شکل شماره (۲) نشان داده شده است.

پس از بررسی روابط همبستگی متغیرها، روابط علی بین آنها با بکارگیری مدل معادلات ساختاری بررسی شد. نتایج حاصل

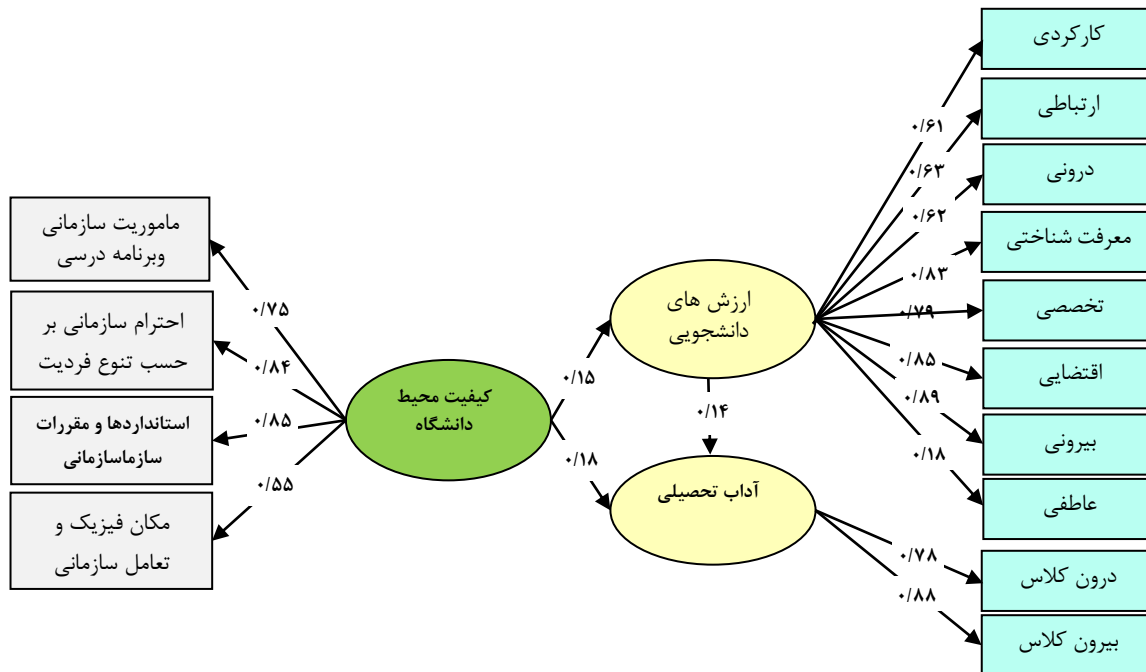

Chi-Square=۱۴۷/۹۸ DF=۷۴ P-value=۰/۰۰۰۰۰ RMSEA=۰/۰۵۴

شکل شماره ۲: مدل ساختاری با مولفه های اصلی بر اساس مقادیر t-value

دانشجویان ($t\text{-value} = 2/18$) دارد. در شکل شماره (۳) نیز روابط ساختاری بر اساس ضرایب معناداری نشان داده شده است که حاکی از روابط مثبت و معنادار بین کیفیت محیط دانشگاه و ارزش های دانشجویی و آداب علمی آنان در دانشگاه می باشد.

بر اساس شکل شماره (۲) کیفیت محیط دانشگاه تاثیر مثبت و معناداری بر ارزش های دانشجویی ($t\text{-value} = 2/37$) دارد. به علاوه، کیفیت محیط دانشگاه تاثیر مثبت و معناداری بر آداب علمی دانشجویان ($t\text{-value} = 2/65$) دارد. همچنین ارزش های دانشجویی تاثیر مثبت و معنادار بر آداب علمی

Chi-Square=۱۴۷/۹۸ DF=۷۴ P-value=۰/۰۰۰۰۰ RMSEA=۰/۰۵۴

شکل شماره ۳: مدل ساختاری با مولفه های اصلی بر اساس ضرایب معناداری

لازم به ذکر است که نتایج حاصل از بررسی شاخص های برازش مدل علی پژوهشی نشان دهنده برازش مناسب مدل است (جدول شماره ۳).

جدول شماره ۳: شاخص های برازش مدل نهایی

NNFI	NFI	GFI	CFI	IFI	RMSEA	χ^2/df	Df	χ^2
۰/۹۷	۰/۹۴	۰/۹۴	۰/۹۸	۰/۹۸	۰/۰۵۴	۱/۹۹	۷۴	۱۴۷/۹۸

بحث

مجموعه ارزش های دانشجو تأثیر می گذارد. در تایید نتیجه این بخش از پژوهش، شوآرتز (۱۰) نیز معتقد است تغییر جوامع تأثیرات قابل ملاحظه ای بر روی ارزش های افراد گذاشته است. چرا که ارزش های دانشجو در محیط آموزش عالی شکل گرفته و به صورت فرایندی مداوم و مستمر رشد و تکامل یا به عبارتی افول و یا ظهور می یابد. ارزش هایی که جهت گیری دانشجو، رویکرد مطالعاتی، آموزشی و پژوهشی وی را مشخص می سازد. هر قدر محیط آموزش عالی از رشد و توسعه بیشتری برخوردار باشد، به فراخور رشد و توسعه آن مجموعه ارزش های دانشجو نیز دقیق تر، عمیق تر و ارزشمندتر خواهد بود. یافته های این

بر اساس نتایج به دست آمده در این پژوهش کیفیت محیط دانشگاه ارتباط مثبت و معناداری با مجموعه ارزش های دانشجو دارد. بدین معنا که دانشجویان در بستر آموزش عالی تجارب ارزشمندی کسب می نمایند که بر اساس میزان تعهد به هر یک از آنها، در قالب مجموعه ای از ارزش ها در درون آنها و همچنین در رفتار آنها تجلی می یابد. در واقع کیفیت یادگیری های دانشجویان، برنامه های درسی اجرا شده، روش تدریس استاد، کیفیت امکانات و خدمات دانشگاه همگی بر روی

بخش از پژوهش همسو با یافته‌های (۳،۴،۵،۱۱،۱۳) می‌باشد. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که کیفیت محیط دانشگاه ارتباط مثبت و معناداری با آداب علمی دانشجویان دارد. بدین صورت که مجموعه رفتارهای دانشجو به صورت مثبت و منفی می‌تواند متأثر از کیفیت محیط دانشگاه و ارزش‌هایی که در دانشگاه وجود دارد و توسط مسئولان نمود بیرونی می‌یابد، باشد. در واقع نوع ارتباط دانشجو با استاد، رفتارهای محترمانه با اساتید و همکلاسی‌ها و افراد مختلف در محیط پیرامون، نوع نگرش وی به رشته تخصصی و حضور به موقع در کلاس‌های درس، مشارکت در مباحث تخصصی و رعایت نظم کلاس و غیره، همگی نشان دهنده آداب‌دانی مثبت دانشجو در جهت تحقق رسالت نظام آموزش عالی که به دنبال توسعه شایستگی‌ها و تحقق استعدادهای فراگیران است، می‌باشد. بنابراین کیفیت محیط آموزش عالی می‌تواند نقش تعیین کننده‌ای بر آگاهی‌های دانشجویان از استانداردهای دانشگاه و الزام و تعهد درونی و بیرونی به اجرای آن باشد. یافته‌های این بخش از پژوهش همسو با یافته‌های (۴،۸،۱۶) می‌باشد. همچنین ارزش‌های دانشجویان ارتباط مثبت و معناداری با آداب علمی آنان دارد. در این راستا بر اساس ارزش‌هایی که دانشجو در محیط آموزش عالی بدست می‌آورد و بدان اعتقاد می‌یابد در رفتار و عملکرد آنان مشاهده و نگرش وی نسبت به محیط نیز شکل گرفته و متناسب با آن، با دنیای پیرامونی خود تعامل برقرار می‌سازد. بنابراین ارزش‌های نهادی شده در دانشجو دنیایی از خصیصه‌ها را برای فرد در ابعاد درونی و بیرونی به ارمغان می‌آورد و در نتیجه زمینه توسعه معرفت‌شناسی در وی شکل می‌گیرد. در این راستا، دانشجو در محیط آموزش عالی با نوع رفتار و عملکردی که به نمایش می‌گذارد، نشانه‌های آداب‌دانی و فرهیختگی یا بالعکس عدم فرهیختگی را به گونه‌ای بارز نشان می‌دهد. رعایت اخلاق علمی، آموزشی و حرفه‌ای در محیط آموزش عالی تحت تأثیر مجموعه ارزش‌های دانشجو است. همچنین توجه و رعایت استانداردهای آموزشی، قوانین آموزشی و پژوهشی و آئین‌نامه‌های انضباطی همگی در ارتباط با میزان

ارزش‌هایی است که در دانشجو درونی شده است یا بالعکس. یافته‌های این بخش از پژوهش نیز همسو با یافته‌های (۲۲، ۲۰، ۱۸، ۱۷، ۱۵، ۱۴) می‌باشد.

در نهایت کیفیت محیط دانشگاه به واسطه ارزش‌های دانشجو با آداب علمی دانشجویان ارتباط مثبت و معناداری دارد. به عبارت دیگر، ارزش‌های دانشجو نقش واسطه‌ای بین کیفیت محیط دانشگاه و آداب علمی آنان دارد. این یافته بدین معنا است که، ارزش‌های دانشجو متأثر از کیفیت محیط آموزش عالی نقش مهمی در شکل‌گیری آداب تحصیلی آنان دارد. به عبارت دیگر مجموعه رفتارها و عملکردهای مثبت و منفی دانشجو تحت تأثیر ارزش‌هایی است که وی در محیط آموزش عالی کسب نموده و نمود عینی در رفتار و عملکردش می‌یابد. بنابراین، این موضوع در جهت توسعه و ارتقا نظام آموزش عالی، کیفیت محیط دانشگاه در ابعاد مختلف علمی، آموزشی، پژوهشی، مدیریتی، زیرساخت‌ها، ساختارها، فرایندها و دینفعان بایستی همواره مورد توجه قرار گیرد زیرا همه اجزا و عناصر موجود در محیط آموزش عالی بر روی یکدیگر تأثیر می‌گذارند. دانشجویان نیز به عنوان دینفعان اصلی و اساسی متأثر از چنین شرایطی می‌باشند. بنابراین ارزش‌های دانشجو کیفیت ارتباط وی با دنیای پیرامون و محیط آموزش عالی، همکلاسی‌ها و اساتید را مشخص می‌سازد، و همگی متأثر از کیفیت محیط آموزش عالی می‌باشد. با علم به اینکه ارزش‌ها تعیین کننده مسیر مطلوب زندگی دانشجویی به ویژه در سال‌های آخر تحصیلی می‌باشند و دانشجو بر اساس مجموعه ارزش‌های درونی شده در وی، انگیزه لازم را به دست آورده، و در جهت اهداف عالی و متعالی آینده خویش، تلاش و کوشش می‌نماید، بنابراین بایستی تدابیر لازم جهت توسعه و تعالی محیط آموزش عالی فراهم ساخته و زمینه‌ساز درونی ساختن ارزش‌ها در دانشجویان با هدف فرهیختگی آنان به سمت کمال مطلوب گام برداشت. پژوهش حاضر مانند هر پژوهش دیگری دارای محدودیت‌هایی بود که برخی از آنها عبارت بود از: با توجه به اینکه یافته‌های پژوهش حاضر محدود به دانشجویان علوم

گرفته شد. همچنین در آغاز فرایند گردآوری داده‌ها، هدف پژوهش به اطلاع دانشجویان مورد نظر رسانده شده، آنها آگاهی یافتند که از آنها به عنوان نمونه آماری در پژوهش حاضر استفاده شود. همچنین به آنها اطلاع داده شد که شرکت در فرایند پژوهش به صورت داوطلبانه است.

پزشکی دانشگاه شیراز بوده است، بنابراین در تعمیم نتایج آن به سایر دانشگاه‌ها بایستی احتیاط کرد، و همچنین این پژوهش از نوع توصیفی همبستگی بوده و روابطی که در این پژوهش بدان اشاره شده، روابط همبستگی است و از آن نمی‌توان به عنوان روابط علت و معلولی نام برد.

تأییدیه اخلاقی

در پژوهش حاضر به منظور رعایت اصول اخلاقی ابتدا مجوزهای لازم جهت توزیع پرسشنامه در بین دانشجویان

References

- 1- Sidrat S, Frikha MA. *Impact of the qualities of the manager and type of university on the development of the entrepreneurial university*. The Journal of High Technology Management Research 2018; 29(1): 27-34.
- 2- Enders J, Musselin C. *Back to the future? The academic professions in the 21st century*. Higher education to 2008; 2030(1): 125-50.
- 3- Cloete N, Bunting I, Maassen P. *Research universities in Africa: An empirical overview of eight flagship universities*. Knowledge production and contradictory functions in African Higher Education 2015; 1: 18-31.
- 4- Ostapczuk MS, Hugger A, De Bruin J, Ritz-Timme S, Rotthoff T. *DREEM on, dentists! Students' perceptions of the educational environment in a German dental school as measured by the Dundee Ready Education Environment Measure*. European Journal of Dental Education 2012; 16(2): 67-77.
- 5- Henzi D, Davis E, Jasinevicius R, Hendricson W. *In the students' own words: what are the strengths and weaknesses of the dental school curriculum?* Journal of Dental Education 2007; 71(5): 632-45.
- 6- Till H. *Identifying the perceived weaknesses of a new curriculum by means of the Dundee Ready Education Environment Measure (DREEM) Inventory*. Medical teacher 2004; 26(1): 39-45.
- 7- Genn JM. *AMEE Medical Education Guide No. 23 (Part 1): Curriculum, environment, climate, quality and change in medical education—a unifying perspective*. Medical teacher 2001; 23(4): 337-44.
- 8- Karagiannopoulou E, Christodoulides P. *The impact of Greek University students' perceptions of their learning environment on approaches to studying and academic outcomes*. International Journal of Educational Research 2005; 43(6): 329-50.
- 9- Arslan N. *Investigating the Relationship between Educational Stress and Emotional Self-Efficacy*. Universal Journal of Educational Research 2017; 5(10): 1736-40. [persian]
- 10- Schwartz SH. *Basic human values: Theory, methods, and application*. Risorsa Uomo 2007; 13(2): 261-83.
- 11- Castiglione C, Rampullo A, Licciardello O. *High school students' value system*. Procedia-Social and Behavioral Sciences. 2014; 141: 1330-4.

- 12- Kirkwood J, Dwyer K, Gray B. *Students' reflections on the value of an entrepreneurship education*. The International Journal of Management Education 2014; 12(3): 307-16.
- 13- Dietrich J, Dicke AL, Kracke B, Noack P. *Teacher support and its influence on students' intrinsic value and effort: Dimensional comparison effects across subjects*. Learning and Instruction. 2015; 39: 45-54.
- 14- Boykins AD, Gilmore M. *Ethical decision making in online graduate nursing education and implications for professional practice*. Online Journal of Health Ethics 2012; 8(1): 1-18.
- 15- Condon BB. *Incivility as bullying in nursing education*. Nursing science quarterly 2015; 28(1): 21-6.
- 16- Clark CM, Ahten S. *Beginning the conversation: The nurse educator's role in preventing incivility in the workplace*. Registered Nurse Idaho 2011; 33(4): 9-10.
- 17- Luparell S. *Why and how we should address student incivility in nursing programs*. Annual review of nursing education 2005; 18(3): 23-36.
- 18- Krueger L. *Academic dishonesty among nursing students*. Journal of Nursing Education 2014; 53(2): 77-87.
- 19- Jeder D. *Training trainers through education practice towards values and civility*. Procedia-Social and Behavioral Sciences 2014; 116: 1958-62.
- 20- Hoffman RL. *Differences in student perceptions of student and faculty incivility among nursing program types: An application of attribution theory [Doctoral dissertation]. 2013*.
- 21- Leech NL, Haug CA. **The research motivation scale: validation with faculty from American schools of education**. International Journal for Researcher Developmen 2016; 7(1): 30-45.
- 22- Bjorklund WL, Rehling DL. *Student perceptions of classroom incivility*. College Teaching 2009; 58(1): 15-8.
- 23- Lawshe CH. *A Qualitative Approach to content validity*. Personal psychology 1975; 28(4): 563-75.
- 24- Kareshki H. *Linear structural relations in humanities research (Foundations and easy guide of application LISREL software) with LISREL software*. Tehran: avanoor. 2012:1-144.

Causal Model of quality of campus community, Student Value and Academic Civility

Keshavarzi F (Ph.D)¹, Marzooghi R (Ph.D)², Heidari E (Ph.D)^{3}*

¹ Department of Administration & Educational Planning, College of Education & Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.

² Department of Administration & Educational Planning, College of Education & Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.

² Department of Administration & Educational Planning, College of Education & Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Received: 14 Aug 2020

Revised: 16 Nov 2020

Accepted: 06 Jun 2020

Abstract

Introduction: The purpose of the present study was to investigate the causal model of quality of campus community, Student Value and Academic Civility Students of Shiraz University of Medical Sciences.

Methods: The research method was descriptive correlational method. The research sample consisted of 338 students of Shiraz University of Medical Sciences who were selected by cluster random sampling method. The Research tools was College and University Community Inventory (Ernest Boyer, 1990), student value (Dziewanowska, 2017) and academic civility (Clark & Springer, 2017). Data obtained from questionnaires were evaluated in both descriptive and inferential sections using statistical tests by spss21 and lisrel8.54 software. By implementing the structural equation model, it was found that the proposed model has a good fit and the students' scientific etiquette is well predicted and explained through the quality of the university environment.

Result: The findings showed that the quality of campus community has a positive and significant effect on academic civility (p -value <0.001). The quality of campus community has a positive and significant effect on student value (p -value <0.001). The findings showed that the student value by mediation the quality of campus community could affect the academic civility students (p -value <0.001). Students' values also play a mediating role in the relationship between the quality of the university environment and students' academic civility.

Conclusion: Values determine the desirable path of students' life especially in the final years of their studies, therefore, students obtained necessary motivation based on a set of values which is internalized in them and attempt to achieve their great goals. Hence, it is necessary to provide important measures for the development of higher education environment and also to provide the basis for the internalization of values in students with the aim of their education and literacy toward the desired goal and perfection.

Keywords: quality of campus community, Student Value, Academic Civility, student, Shiraz University.

This paper should be cited as:

Keshavarzi F, Marzooghi R, Heidari A. *Causal Model of quality of campus community, Student Value and Academic Civility*. J Med Edu Dev; 15(1): page28-39

* **Corresponding Author:** Tel: +987136134609, Email: eheidari@shirazu.ac.ir